

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя

26 серпня 2025 р., протокол № 7

Голова Вченої ради
Людмила МОГЕЛЬНИЦЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Філософія»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» освітньо-професійна програма «Автомобільний транспорт» факультет комп'ютерно-інтегрованих технологій, мехатроніки і робототехніки кафедра автомобілів і транспортних технологій

Схвалено на засіданні кафедри філософсько-історичних студій та масових комунікацій 25 серпня 2025 р., протокол № 7

Завідувач кафедри
Вадим СЛЮСАР

Гарант освітньої програми
Дмитро БЕГЕРСЬКИЙ

Розробник: док.філос.н., доцент, завідувач кафедри філософсько-історичних студій та масових комунікацій Вадим СЛЮСАР
к.філос.н., доцент кафедри філософсько-історичних студій та масових комунікацій Ірина ВІТЮК

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	<i>Випуск 2</i>	<i>Зміни 1</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 22 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» освітньо-професійна програма «Автомобільний транспорт» затверджена Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя від 26 серпня 2025 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів 3	Галузь знань 27 «Транспорт»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 274 «Автомобільний транспорт»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4	4
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		7	7
		Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні	
		16 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		58 год.	80 год.
		-	
		Вид контролю: екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 2 самостійної роботи – 3,625	Освітній ступінь «бакалавр»		

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 36 % аудиторних занять, 64 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми здобуття вищої освіти – 11% аудиторних занять, 89 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є дисципліни оволодіння здобувачами вищої освіти навичок виявляти, систематизувати і критично осмислювати світоглядні компоненти, включені в різні сфери гуманітарного знання.

Завданнями навчальної дисципліни є:

– формувати духовний світ особистості, що усвідомлює своє достоїнство і місце в суспільстві, мету і зміст свого життя, що є соціально активною, а тому, відповідальна за свої вчинки й здатна приймати рішення;

– сформувати адекватну сучасним вимогам методологічну культуру, що дозволяє враховувати в професійній діяльності соціальні, екологічні і психологічні наслідки останньої, поєднувати різноманітні технічні, екологічні і культурні фактори в єдиний системний комплекс, співвідносити спеціально-наукові й технічні завдання з масштабом гуманістичних цінностей;

– допомогти майбутньому фахівцеві навчитися гнучко реагувати на зміни в змісті й цілях професійної діяльності з урахуванням відносності і мінливості професійного знання

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» та освітньо-професійної програми «Автомобільний транспорт»:

ЗК 1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання за спеціальністю 274 «Автомобільний транспорт»:

РН 1. Мати концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач

автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття;

РН 6. Приймати ефективні рішення, аналізувати і порівнювати альтернативні варіанти з урахуванням цілей та обмежень, питань забезпечення якості, а також технічних, економічних, законодавчих та інших аспектів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 5

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Філософія

Змістовий модуль 1. Історія філософії

Тема 1. Філософія та її місце в системі культури (ЗК1, ЗК14, ПРН1)

1. Поняття світогляду, його історичні типи.
2. Філософський світогляд, природа філософських проблем.
3. Основні розділи філософського знання.
4. Місце та функції філософії в культурі. Філософія та філософування.

Тема 2. Філософія давнього світу (ЗК4, ЗК14, ПРН1)

1. Філософія Давньої Індії.
2. Філософія Давнього Китаю.
3. Філософія античності.

Тема 3. Філософія середніх віків та Відродження (ЗК1, ЗК14, ПРН1).

1. Загальна характеристика середньовічної філософії.
2. Філософія патристики.
3. Середньовічна схоластика.
4. Філософія Відродження.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 6

Тема 4. Філософія Нового Часу та Просвітництва (ЗК10, ЗК14, ПРН1, ПРН6)

1. Емпіризм і раціоналізм як основні тенденції у філософії Нового часу.
  - 1.1. Філософські погляди Ф.Бекона
  - 1.2. Філософські погляди і Р.Декарта.
2. Філософія німецького ідеалізму. Гносеологія та етика І.Канта.
3. Об'єктивний ідеалізм Гегеля.

Тема 5. Сучасна світова філософія (ЗК4, ЗК10, ПРН6)

1. Сцієнтизм і антисцієнтизм як тенденції розвитку сучасної світової філософії.
2. Позитивізм. Філософія О.Конта.
3. Становлення ірраціоналістичної філософії. Волюнтаризм А.Шопенгауера.
4. Фрідріх Ніцше та кінець модерну.

Змістовий модуль 2. Філософські проблеми сучасності

Тема 6. Філософське розуміння світу (ЗК10, ЗК14, ПРН1)

1. Поняття буття і субстанції
2. Категорія матерії. Форми існування та рівні її структурної організації.
3. Рух як атрибут буття. Рух та розвиток.
4. Простір і час як форми буття.

Тема 7. Філософське осмислення людини (ЗК1, ЗК4, ПРН6)

1. Людина як предмет філософського аналізу. Єдність природного, соціального і духовного в людині.
2. Проблема походження людини: еволюціонізм та креаціонізм.
3. Проблема сутності людини. Сфери буття людини.
4. Проблема смерті і безсмертя. Смысл життя людини. Життя як цінність.

Тема 8. Свідомість як предмет філософського аналізу (ЗК10, ЗК14, ПРН1)

1. Свідомість як філософська проблема.
2. Властивості свідомості та її структура.
3. Свідомість і мова: єдність і відмінність.
4. Індивідуальна і суспільна свідомість. Структура суспільної свідомості.

Тема 9. Соціальне буття та його специфіка (ЗК4, ЗК14, ПРН6)

1. Суспільство як предмет філософського аналізу.
2. Суспільств та його структура.
3. Поняття культури та її сутнісні начала.
4. Основні концепції суспільного прогресу.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	<i>Випуск 2</i>	<i>Зміни 1</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 22 / 7</i>

Тема 10. Проблема пізнання у філософії (ЗК1, ЗК10, ПРН1, ПРН6)

1. Предмет гносеології.
2. Проблема пізнаваності світу.
3. Структура та рівні пізнавального процесу.
4. Проблема істини у філософії.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025	
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1		Арк 22 / 8

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Історія філософії								
Тема 1. Філософія та її місце в системі культури	7	1	2	4	9	1	2	6
Тема 2. Філософія давнього світу	10	2	2	6	9	-	-	9
Тема 3. Філософія середніх віків та Відродження	11	1	-	10	8	-	-	8
Тема 4. Філософія Нового Часу та Просвітництва	8	2	2	4	9	1	-	8
Тема 5. Сучасна світова філософія	8	2	1	5	11	-	2	9
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	45	8	8	29	46	2	4	40
Змістовий модуль 2. Філософські проблеми сучасності								
Тема 6. Філософське розуміння світу	8	2	2	4	12	2	2	8
Тема 7. Філософське осмислення людини	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 8. Свідомість як предмет філософського аналізу	10	2	2	6	8	-	-	8
Тема 9. Соціальне буття та його специфіка	8	2	1	5	8	-	-	8
Тема 10. Проблема пізнання у філософії	10	-	-	10	8	-	-	8
Модульний контроль 2	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	45	8	8	29	44	2	2	40
ВСЬОГО	90	16	16	58	90	4	6	80

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 9

5. Темати практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Історія філософії			
1	Філософія та її місце в системі культури	2	2
2	Антична філософія	2	-
3	Філософія Нового часу та просвітництва	2	-
4	Сучасна світова філософія	1	2
Модульний контроль 1		1	-
Змістовий модуль 2. Філософські проблеми сучасності			
5	Філософське розуміння світу	2	2
6	Філософське осмислення людини	2	-
7	Свідомість як предмет філософського аналізу	2	-
8	Соціальне буття та його специфіка	1	-
Модульний контроль 2		1	-
РАЗОМ		16	6

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Історія філософії			
1	Філософія та її місце в системі культури 1. Теорії походження філософії. 2. Софійний та епістемний способи філософування	4	6
2	Філософія Давнього світу 1. Філософія Давньої Індії 2. Давня китайська філософія	6	9
3	Філософія середніх віків та Відродження 1. Загальна характеристика середньовічної філософії. 2. Філософія патристики. 3. Середньовічна схоластика. 4. Філософія Відродження.	10	8
4	Філософія Нового Часу та Просвітництва 1. Філософія французького Просвітництва. 2. Філософія німецького Просвітництва.	4	8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 10

5	Сучасна світова філософія 1. Феноменологія 2. Екзистенціалізм. 3. Прагматизм Ч. Пірса	5	9
Змістовий модуль 2. Філософські проблеми сучасності			
6	Філософське розуміння світу 1. Поняття буття і світ в історії філософії. 2. Проблема походження світу. 3. Системність та впорядкованість світу. Синергетика	4	8
7	Філософське осмислення людини 1. Проблема людини в історії філософії. 2. Основні концепції сучасної філософської антропології 3. Буття людини у викликах ХХІ століття.	4	8
8	Свідомість як предмет філософського аналізу 1. Генезис та структура свідомості. 2. Свідоме, несвідоме та підсвідоме. 3. Сучасні виклики: свідомість, нейронаука та Штучний Інтелект	6	8
9	Соціальне буття та його специфіка 1. Соціальний простір та соціальний час. 2. Сфери суспільного життя. 3. Проблема розвитку та спрямованості історії.	5	8
10	Проблема пізнання у філософії 1. Предмет гносеології. 2. Проблема пізнаваності світу. 3. Структура та рівні пізнавального процесу. 4. Проблема істини у філософії.	10	8
РАЗОМ		58	80

7. Індивідуальні самостійні завдання

Підготувати реферати або доповіді за такими темами

Змістовий модуль 1. Історія філософської думки

Тема 1. Філософія та її місце в системі культури

1. Специфіка філософського знання: спільне та відмінне між філософією, наукою та релігією.
2. Роль філософії у розв'язанні глобальних проблем сучасності (на прикладі діяльності Римського клубу).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 11

Тема 2. Філософія давнього світу

1. Космоцентризм античної філософії: пошук першооснови буття (від Фалеса до Демокріта).
2. Етичне вчення стоїцизму та його актуальність у кризові періоди історії.

Тема 3. Філософія середніх віків та Відродження

1. Проблема співвідношення віри та розуму у середньовічній схоластиці.
2. Антропоцентризм та ідея універсальної людини у філософії Ренесансу.

Тема 4. Філософія Нового Часу та Просвітництва

1. Суперечка раціоналізму (Р. Декарт) та емпіризму (Ф. Бекон) як фундамент класичної науки.
2. Філософія Просвітництва та її вплив на формування концепції прав людини та громадянського суспільства.

Тема 5. Сучасна світова філософія

1. Феномен екзистенціалізму: проблема свободи та відповідальності людини у творчості Ж.-П. Сартра та А. Камю.
2. Постмодернізм як відображення культурної ситуації кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Змістовий модуль 2. Філософські проблеми сучасності

Тема 6. Філософське розуміння світу

1. Еволюція уявлень про матерію: від атомізму до сучасної наукової картини світу.
2. Категорія буття у філософії: онтологічний статус віртуальної реальності.

Тема 7. Філософське осмислення людини

1. Проблема походження людини: синтез біологічного, соціального та духовного чинників.
2. Майбутнє людини в епоху трансгуманізму та штучного інтелекту: філософський прогноз.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 12

Тема 8. Свідомість як предмет філософського аналізу

1. Проблема несвідомого у філософії та психоаналізі: від З. Фрейда до К. Юнга.
2. Свідомість і мова: роль інформаційних технологій у трансформації людського мислення.

Тема 9. Соціальне буття та його специфіка

1. Інформаційне суспільство: нові форми соціальної комунікації та проблема відчуження.
2. Філософія історії: циклічні та лінійні моделі суспільного розвитку (О. Шпенглер, А. Тойнбі, Ф. Фукуяма).

Тема 10. Проблема пізнання у філософії

1. Проблема істини в науковому пізнанні: критерії достовірності та роль інтуїції.
2. Специфіка пізнання в епоху «постправди»: маніпуляція свідомістю та критичне мислення.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПРН 1. Мати концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття;	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 13

Результат навчання	Методи навчання
	написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
ПРН 6. Приймати ефективні рішення, аналізувати і порівнювати альтернативні варіанти з урахуванням цілей та обмежень, питань забезпечення якості, а також технічних, економічних, законодавчих та інших аспектів.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРН 1. Мати концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття;	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю - Екзамен
ПРН 6. Приймати ефективні рішення, аналізувати і порівнювати альтернативні варіанти з урахуванням цілей та обмежень, питань забезпечення якості, а також	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 14

Результат навчання	Методи контролю
технічних, економічних, законодавчих та інших аспектів.	<ul style="list-style-type: none"> – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю - Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

- поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти;
- поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі модульної контрольної роботи.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 15

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	40	40
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10	10
Участь у дискусії	10	10
Виконання тестових завдань	20	20
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	40	40

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum (P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 16

робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

$ВК_i$ – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$К_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 17

контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 18

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1.	Атрибут	Attribute
2.	Буття	Being
3.	Волонтаризм	Voluntarism
4.	Гносеологія	Gnoseology
5.	Детермінізм	Determinism
6.	Діалектика	Dialectics
7.	Дуалізм	Dualism
8.	Екзистенціалізм	Existentialism
9.	Емпіризм	Empiricism
10.	Ідеалізм	Idealism
11.	Ідея	Idea
12.	Істина	Truth
13.	Категорія	Category
14.	Матеріалізм	Materialism
15.	Матерія	Matter
16.	Метафізика	Metaphysics
17.	Онтологія	Ontology
18.	Раціоналізм	Rationalism
19.	Світогляд	Worldview
20.	Субстанція	Substance
21.	Філософія	Philosophy

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 19

12. Рекомендована література

Основна література

1. Адо П. Що таке антична філософія? Київ: Новий Акрополь, 2022
2. Даниль'ян В. Г., Дзьобань О. П. Філософія: Підручник. Харків: Право, 2020.
3. Едмондс Д. Убивство професора Шліка: злет і занепад Віденського гуртка. Princeton University Press, 2020.
4. Забужко О. С. Філософія української ідеї та європейський контекст. Київ: Комора, 2020.
5. Кремень В. Г. (ред.) Філософія: мислителі, ідеї, концепції. Київ: Грамота, 2021.
6. Петрушенко В. Л. Філософія: Навчальний посібник (новий стереотип). Львів: Магнолія-2006, 2022.
7. Пільюччі М. Як бути стоїком. Антична філософія для сучасного життя. Київ: Лабораторія, 2020 (укр. переклад).
8. Причепій Є. М. Філософія: Підручник. Київ: Академвидав, 2022.
9. Сакс Д. Моральність: Відновлення спільного блага в розділені часи (Morality: Restoring the Common Good). Hodder & Stoughton, 2020.
10. Філософія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей / за заг. ред. доц. С. М. Повтореві. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020.
11. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / за ред. О. В. Рябіної, Л. І. Юрченко. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2024.
12. Шашкова Л. О. Філософія та методологія науки. Київ: КНУ ім. Шевченка, 2022.
13. Шепетяк О. М., Шепетяк О. О. Філософія: Підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 20

Допоміжна література

1. Альошина О. Ю., Пилипенко С. Г. Філософія: Навчальний посібник. Дніпро: ДНУ, 2019.
2. Баумейстер А. Вступ до філософської антропології. К.: Наш Формат, 2022.
3. Баумейстер А. Філософська антропологія перед викликами нейронаук та штучного інтелекту. *Філософська думка*, № 2, 2022.
4. Бичко І. В. (ред.) Філософія: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2015.
5. Воронкова В. Г. Філософія: Навчальний посібник. Київ: Професіонал, 2015.
6. Гайдеггер М. Буття і час. Переклад з нім. К.: Дух і Літера, 2024.
7. Ганапольський В. Алгоритми розуму. К.: Наш Формат, 2023.
8. Герасимчук А. А., Тимошенко З. І. Курс лекцій з філософії: Навчальний посібник. Київ: Європейський університет, 2017.
9. Гомілко О. Тілесність людини як межа та ресурс у цифрову епоху. *Антропологічні виміри філософських досліджень*, № 19, 2021.
10. Грицак Я., Узланер Д. (ред.) Постсекулярна релігійність. К.: Дух і Літера, 2022.
11. Губерський Л. В. (ред.) Філософія: Підручник. Харків: Фоліо, 2018.
12. Єрмоленко А. Людина в епоху антропоцену: етико-філософський аналіз. *Вісник НАН України*, № 5, 2023.
13. Канткевич Н. Ю. Філософія: Навчальний посібник для самостійної роботи студентів. Вінниця: ВНТУ, 2015.
14. Кізіма В. Метаантропологічні аспекти глобальних катастроф сучасності. *Питання філософії*, № 8, 2019.
15. Кремень В. Освіта в контексті цивілізаційних викликів ХХІ століття: антропологічний вимір. *Рідна школа*, № 1, 2021.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	Випуск 2	Зміни 1	Екземпляр № 1	Арк 22 / 21

16. Кульчицький В. І. Історія філософії: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2016.
17. Петрушенко В. Л. Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2018.
18. Петрушенко В. Філософський словник: терміни, персоналії, концепції. Львів: Магнолія, 2023.
19. Пролеєв С. Соціальне буття в умовах постправди: виклики для раціональності. *Філософська думка*, № 4, 2022.
20. Синиця А. С. Логіка: Навчальний посібник. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2016.
21. Слотердайк П. Постгуманізм як імунологічна стратегія сучасної культури. *Civitas*, № 3, 2021.
22. Слотердайк П. Сфери. Теорія. Том І. Бульбашки. Переклад з нім. К.: Ніка-Центр, 2020.
23. Фуко М. Наглядати і карати. Переклад з фр. К.: Основи, 2020.
24. Хамітов Н. Філософська антропологія як метаантропологія: проблема екзистенціальних вимірів людського буття. *Актуальні проблеми духовності*, Вип. 21, 2020.
25. Чуйко В. Соціальна екологія та майбутнє цивілізації: філософське осмислення доповідей Римського клубу. *Гілея*, Вип. 157, 2020.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Stanford Encyclopedia of Philosophy (SEP) <https://plato.stanford.edu>
2. Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP) <https://iep.utm.edu>
3. PhilPapers: Philosophical Research Online <https://philpapers.org>
4. The Routledge Encyclopedia of Philosophy <https://www.rep.routledge.com>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-31.08-05.01/ 274.00.1/Б/ОК.1-2-2025
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»			
	Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			
	<i>Випуск 2</i>	<i>Зміни 1</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 22 / 22</i>

6. Oxford Bibliographies in Philosophy <https://www.oxfordbibliographies.com>
7. Електронна версія «Філософського енциклопедичного словника»
http://shron1.chtyvo.org.ua/Shynkaruk_Volodymyr/Filosofskyi_entsyklopedychnyi_slovnyk.pdf
8. Журнал «Філософська думка» (Архіви)
<https://dumka.philosophy.ua/index.php/fd/issue/archive>
9. Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України <https://philosophy.ua>
10. Енциклопедія Сучасної України (Розділ «Філософія») <https://esu.com.ua>
11. Google Scholar (Гугл Академія) <https://scholar.google.com.ua>
12. JSTOR Philosophy Section <https://www.jstor.org/subject/philosophy>